

Horizontalaal-verticaal

De kinderen leren over de invloed van richtingen op de rust van een afbeelding

Bunkers, 10 jaar

onderwerp

bunkers in duinen

techniek

schilderen,
sjabloneren,
tamponneren

formaat

± 25 × 32 cm

Toelichting

Het begrip 'richting' is iets waar de kinderen meestal niet zo bij stil staan. Spontaan zullen ze wel eens kris-kras door elkaar gaande bewegingen maken als ze een onderwerp met veel actie en snelheid willen uitbeelden. Het tegenovergestelde, een hele stille en rustige ordening bijv. met hoofdzakelijk horizontale en verticale richtingen, komt veel minder voor. Het gaat bij deze opdracht over het verband tussen de compositie en de uitdrukking, de zeggingskracht, de expressie van een tekening. De ontdekking dat een beeld statisch wordt dankzij een brede, horizontale indeling van het vlak, staat daarbij centraal. Het formaat van het beeldvlak zelf speelt eenzelfde rol; een liggend formaat leent zich natuurlijk beter voor deze opdracht dan een staand. De techniek is afgestemd op de mogelijkheid, zorgvuldig te kunnen ordenen op een genuanceerde ondergrond. Daarom combineren we schilderwerk en sjabloneren. Eerst wordt er globaal geschilderd en op deze ondergrond werken we met sjablonen. Omdat de volgende twee lessen (4 en 5) ook over richting gaan, bestaat de evaluatie uit een vergelijkende bespreking van de resultaten.

Begeleiding

Op diverse stranden o.a. in Noord-Frankrijk, kunnen we de stille getuigen zien van de gewelddadige gebeurtenissen uit de tweede wereldoorlog; resten van verdedigingslinies en bunkers. De landing van de geallieerde troepen in Normandië zou het inleidend verhaal voor deze les kunnen vormen.

Een andere mogelijkheid ligt in het gegeven dat veel kinderen wel eens met vakantie naar zee zijn geweest en zelf wel eens gespeeld hebben in en op zo'n oude bunker.

We kijken vanaf een boot richting strand. Wat zien we? Van onder naar boven, het water, het strand, de duinen en de lucht. Eigenlijk dus een viertal horizontale stroken. Deze worden eerst geschilderd. De kleuren goed doormengen; water is niet zomaar blauw, zand niet puur geel, duingras niet knettergroen en de lucht mag niet te 'dicht' worden. (Veel wit gebruiken.) In plaats van duinen kan bijv. ook een oprijzende steile rotswand gemaakt worden. De eerste fase van de les is het genuanceerd schilderen van de ondergrond. In de tweede fase, wanneer alles goed droog is, komen pas de bunkers en eventueel andere (kleinere) dingen aan bod. Het maken van deze onnatuurlijke, niet in het landschap thuishorende blokken, kan heel goed met behulp van sjablonen. De kinderen snijden (of knippen) kleinere en grotere rechthoeken uit een stuk papier. Ook is het mogelijk om met twee L-vormige stukken papier te werken. Hiermee kunnen eenvoudig diverse maten bunkers gemaakt worden. Direct met verf tamponneren of eerst met potlood overnemen en dan pas inschilderen. Bij tamponneren goed droog werken (zie blz. 6). De kleur van het verweerde beton ontstaat door zorgvuldig mengen. De plaatsing en de grootte van de bunkers zijn natuurlijk extra belangrijk in deze les over compositie. Het moet een stil en verlaten geheel worden.

onderwerp

kerkhof

techniek

schilderen,

sjabloneren

formaat

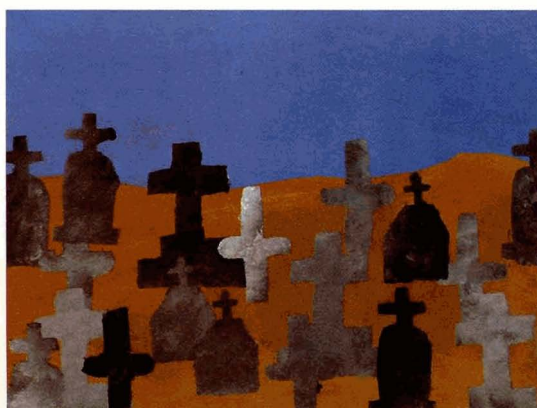
± 25 × 32 cm

Andere opdracht

Het onderwerp kerkhof biedt soortgelijke mogelijkheden. De verschillende kruisen en grafstenen kunnen ook met sjablonen gemaakt worden. Ieder kind maakt bijvoorbeeld een kruis en de sjablonen worden vervolgens onder elkaar geruild. Zo ontstaat op eenvoudige wijze een grotere variatie. De aanpak van deze les is gelijk aan die van de bunkers. Dus eerst globaal de grote vlakken, later de kruisen.

Ander onderwerp: grotwoningen, waarbij een groot aantal rechthoekige gaten in een

steile wand een compositie vormen van horizontale en verticale richtingen.

Kerkhof, 11 jaar